

Levensloop

door H. J. Heijnes

MEVROUW DANIELS was de weduwe des vorigen burgemeesters, en beider dochter heette Geesje. Het aantal van Geesje's jaren des levens was tennaastebij gelijk aan dat van des burgemeesters doodsjaaren; dit was dus droevig.

Geesje wist uit eigen herinnering niets van haar vader den burgemeester; toen zij zeventien jaar was, begon zij te beseffen, welk een gemis dat was. Daar schreide zij somwijlen om. Maar zulks hielp niet. Sinds zij dat inzag, hield zij met schreien op. En zij kocht een nieuwe blouse. Die stond haar schoon.

Dat was goed, daar de weduwe Daniëls en haar kind immers van netten stand waren. Dat zij arm waren, veranderde daaraan niets; zij vonden, dat niemand iets met haar nooddrift te maken had. En dat was zoo. En het was gemakkelijk voor haar beiden zelf, en voor alle anderen daarnevens.

Nadat Geesje de blouse gekocht had, schaften de moeder en de dochter zich in langen tijd geen verdere gewaden aan. Het dagelijksche brood konden zij zich echter niet ontzeggen; dat aten zij dan ook. Bovendien brachten zij zooveel gelds ten offer als vereischt was, om de plaatselijke krant te lezen; dat was weinig.

Daar vonden zij in, dat C. Smit door den gemeenteraad tot school-onderwijzer was gekozen; zij dachten wel, dat hij „Cornelis” zou heeten. Waarom, wisten zij zelf niet. Maar zij hadden het goed.

Deze Cornelis trok bij haar beiden in. Dat is in deze historie het begin; daaruit heeft het overige zich ontplooid.

Want zij hadden een brief opgesteld, waarin zij den nieuwen meester voorsloegen, hun huis- en dischgenoot te worden. Dat aanvaardde de heer C. Smit. Hij had een hondje; hoewel hij dit meebracht in het huis der weduwe en dier dochter, doet de kleine hond niet ter zake. Deze was vol redelijkheid.

Toen de meester betalende gast in het huis was geworden, verliet alles schoon. Alwat de moeder dagelijks voor hem kookte, daarvan bediende de dochter hem in zijn zitkamertje. Zoo gingen de dingen zeer wel in de woning.

En in de school waren de kinderen weldra gehecht aan den nieuwen meester. Dat was algader voortreffelijk.

Tot Geesje, als zij bij meesters aanwezigheid bedrijvig in- en uitging door zijn kameren, sprak hij weinig. Want hij was ingetogen. En de dochter der hospita was bedeed met een verleidelijke gestalte en kort blond haar en een treffelijk aangezicht. De commensaal bespiedde dat aan haar een aantal malen daags, en bepeinsde het in stilheid.

Zelf was hij breed van lichaam, geel van hoofddos, paf van wangen, licht van oogen, van Teutoonschen bloede. Hij dacht meer dan hij zei, en voelde meer dan hij uitte.

Zoo kwam het ook, dat hij zichtbaar ontroerde, toen Geesje hem zekeren morgen verklaarde, thans een der laatste reizen zijn ontbijt te hebben verzorgd. Hij vroeg naar de reden, doch hakkelde daarbij.

Zij antwoordde, dat haar moeder deze en soortgelijke zorg voortaan op zich zou nemen. Zelf was zij tot verkoopster aangenomen in een der groote warenhuizen van de hoofdstad, en deugde daar beter voor, zei ze. „Begrijpt u?” vroeg zij.

OPGANG

„Ja,” sprak hij. Maar hij wist niet, of hij het begreep, wel, dat het hem verdroot. Want al had hij uit schroom weinig woorden aan de mooie Geesje verspild, hij had heel zijn hart allengs aan haar verloren; dat gevoelde hij in dit uur, nu zij van scheiden gewaagde. Daarom zag hij thans droevig. En bleek ook.

Geesje zei daarom: „Meester, wat is er?”

Hij vermande zich, en deed haar toen schuchter de groote levensvraag. Daarbij zag hij er opgewonden uit.

Geesje hoorde hem tot het eind toe aan; inmiddels stond zij kaarsrecht tegenover hem, de armen in de zijde. Zij vroeg, toen hij zweeg, of hij klaar was. Toen hij vermoeid „ja” knikte, zeide zij: „Dag dan!” Het was de laatste maal, die zij elkaar zagen. Voortaan nam mevrouw Daniëls de kamerplichten waar. Zij sprak daarna van haar dochter nooit meer tot den commensaal; deze evenmin tot haar van Geesje.

Doch Geesje sprak veel over hem tot de warenhuis-gedienstigen; deze maakte zij over hem aan het lachen. Dat was vermakelijk en grappig. Maar het was niet goed. Want wij moeten met toewijding te onzentwaart nooit spotten, al beantwoorden wij haar niet; want zij behoort tot den ernst des menschelijken levens. Geesje mocht willen, dat zij daar besef van bezeten had.

Doch zij had besef van haar eigen aanminnigheid. Die was dan ook groot; maar daarom behoefde zij hiervan zelf niet zoo doordrongen te zijn als zij was. Dat kwam echter van den magazijn-spiegel, en ook wel van de aanhaligheid van den heer Lenom.

Want diens aanhaligheid was zeer omvangrijk.

Dat was hij ook zelf, want hij stak niet enkel boven zoowel als buiten al het warenhuis-personeel uit, maar was ook aller chef; zoo omvangrijk was hij. En veelal, als Geesje in het spiegelglas keek, deed hij het tegelijk, en glunderde meteen tegen haar.

Zulks deed zij dan insgelijks tegen hem. Maar hij tegen haar opdringerig, en zij tegen hem zediglijk. Dat kan beiden, doch het onderscheid schijnt niet groot. In elk geval kunnen gelieven elkanders wenschen raden in den spiegel. Want Geesje heeft voor het glas gewenscht, dat mijnheer Lenom na winkeltijd eens met haar ter bioscoop toog. Dat heeft hij daarna niet eens, maar herhaaldelijk gedaan. In de bioscoop was hij zorgzaam.

Zoo ging het met Geesje Daniëls in de hoofdstad; dus dat schikte vrijwel. Haar moeder vond dat ook; zij oordeelde naar haar snoesje's brieven, zei ze.

Het is een bevoorrechte moeder, wier verre dochter een snoesje is. Maar hoewel Geesje dat doorgaans was, kwam zekere avond, waarop zij, volgens den heer Lenom, deze hoedanigheid in het geheel niet ten toon spreidde.

Dat was, toen deze heer, met haar uit het theater terugkerende, haar onderweg op zoeten toon zeer vunze voorstellen deed. Zij mompelde iets, dat naar „schooier” klonk. Zij trok tegelijk haar arm uit den zijnen, en verdween van zijn zijde de donkerte in. In het magazijn sprak zij niet meer tot hem en keek niet meer naar hem. Dat was mijnheer Lenoms straf; die was dus zwaar.

Want deze Geesje Daniëls was luchthartig, maar zeer eerbaar; het laatste zijn luchthartige meisjes somtijds.

... Geesje hoorde hem tot het eind toe aan ...

OPGANG

Eerlijk was zij ook. Zij heeft deze gebeurtenis in een brief aan haar moeder verteld. Toen lachte haar moeder. Want zij hield zich verzekerd van haar kind; zulke moeders zijn benijdbaar in haar geslacht.

Er pufte een lokaal-treintje het kleine station harer woonplaats binnen; daar zat Geesje in. Geesje kwam met zomer-vacantie van het warenhuis. Zij dacht, terwijl de spoorwagen haar het dorpsstationnetje inhobbelde, aan den onderwijzer Smit, en daardoor ook aan mijnheer Lenom, en aan het verschil in de soort van gevoelens jegens haar, waarvan elk van beiden haar blijk had gegeven. En de afschuw, die daarbij tegen den warenhuischef in haar opvloog, kwam ten goede aan de sympathie, die vanbinnen aarzelend voor den onderwijzer ontwaakte.

„ Schooier ”

Maar terwijl haar moeder haar ter verwelkoming omhelsde, dacht zij aan niet een dezer beide minnaars meer. Zie, dat was goed.

Hierna redekavelden Geesje en haar moeder drie dagen lang met elkander; toen was de vrije tijd der dochter om. Moeder bracht haar naar het station terug. Daar vroeg zij haar dochter, of zij den heer Smit bij diens terugkomst van de school-vacantie, die hij thans genoot, soms namens haar groeten zou.

Doch Geesje antwoordde: „Welneen, ma.”

Toen hebben zij en haar moeder elkaar gekust; vervolgens heeft het spoortje Geesje weer naar haar verkoophuis in de verre stad geschommeld. Daar verkocht zij weer koopwaren.

Bij haar terugkomst in het warenhuis vond zij er den chef Lenom niet meer terug. Men zeide haar, dat hij intusschen Ober in een bierhuis geworden was. Het was een der dingen, die Geesje aan haar moeder schreef.

Daar schreef mevrouw Daniëls haar dochter onder meer op terug, dat ook meester Smit na de vacantie niet tot zijn oud adres zou wederkeeren, daar hij voor het hoofd-examen geslaagd en terstond elders benoemd was. En het deed haar leed, zoo schreef zij. Maar Geesje antwoordde na verloop van tijd, dat het ontvangen nieuws geen ander dan den heer Smit aanging.

Hoe hij het in zijn verdere leven maakte, heeft Geesje nooit gehoord, en natuurlijk nog minder onderzocht. Hij zal wel gehuwd zijn, en den kinderzegen tot zijn deel hebben ontvangen. Want zoo is doorgaans eens menschen lot. Daarin kan levensgeluk zijn.

•• Welke boeken ge niet lezen moogt.

Er zijn boeken, die u in aanraking brengen met de zonde. Een ander doel hebben ze niet. Ze doen u intens met allerlei zondige toestanden meeleven, beschrijven bepaalde zonden haarfijn en de auteurs van die boeken schijnen daar een wellustig genoeg in te hebben.

Zulke boeken moogt ge niet lezen. Ze besmetten u en de smetstof dringt diep door en tast hart en geweten aan. Gij wilt u niet in slecht gezelschap begeven, maar gij haalt wel slechte boeken in uw huis en gaat er zeer intiem mee om. Wij zeggen dit vooral tot onze jonge menschen. Ze moeten weten, dat ze besmet zijn, vóór ze er erg in hebben.

Er is iets niet in orde met onze lectuur. Er zijn boeken, die van hand tot hand gaan. Allemaal lezen ze die boeken, en waarom gij niet?

Onthoudt het: Er zijn boeken, die ge niet lezen moogt.

K.